

Höstsådda arealer 2015

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2015

I korta drag

Stor höstvetareal även denna höst

Totalt i landet såddes 382 400 hektar höstvet. Det är i nivå med förra höstens rekordstora areal och 18 % mer än femårsgenomsnittet. Jämfört med tioårsgenomsnittet är ökningen 16 %.

Råg- och höstrågvetearealerna minskade

Sådden av höstråg blev i år 15 600 hektar, vilket är 35 % mindre än motsvarande areal förra hösten. Den höstsådda rågvetearealen uppgår till 28 300 hektar, vilket 26 % mindre än fjolårsarealen.

Uppåtgående trend för höstkorn

Sådden av höstkorn har beräknats till 18 300 hektar, vilket är en ökning med 45 % jämfört med femårsgenomsnittet. Höstkornarealen tenderar också att vara större än föregående år, men skillnaden ligger inom felmarginalen.

Höstrapsarealen större än femårsgenomsnittet

Det har såtts 83 600 hektar höstraps den här hösten, vilket är i nivå med förra årets stora areal. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en ökning med 11 %. Mer än hälften av höstrapsarealen finns i Skåne.

Sen skörd försenade höstsådden

Den regniga och kyliga sommaren medförde att skörden och förberedelserna för höstsådden blev försenade på många håll i landet. Men en mild och regnfattig höst medförde sedan att höstsådden pågick till långt in i november. Många lantbrukare har rapporterat om problem med snigelskador i höstrapsen, vilket lett till att delar av den höstsådda rapsen har körts upp.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4234 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 30 november 2015.

URN:NBN:SE:SCB-2015-JO18SM1501_pdf.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Stora höstsådda arealer	3
Stor höstvetearial	3
Rågarealen minskade	3
Uppåtgående trend för höstkorn	4
Minskad odling av höstrågvete	4
Höstrapsarealen tangerar förra årets stora areal	4
Ekologisk höstsådd	4
Sen skörden innebar senarelagd höstsådd	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	6
Teckenförklaring	6
1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2015	7
2. Höstsådda arealer av höstkorn och höstrågvete 2015	8
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2015	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Bra att veta	11
Elektronisk publicering	11
In English	12
Summary	12
List of tables	12
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Stora höstsådda arealer

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 529 100 hektar totalt för riket. Det är i nivå med förra årets arealer och 13 % mer än genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval bestående av nära 4 000 lantbrukare.

Höstsådden av spannmål utgörs av 382 400 hektar höstvetete, 15 600 hektar höstråg, 18 300 hektar höstkorn och 28 300 hektar höstrågvete, vilket totalt ger 444 600 hektar spannmål, se figur A. Höstsådden av oljevaxter utgörs av 83 600 hektar höstraps samt 900 hektar höstrybs, dvs. totalt 84 500 hektar oljevaxter, se figur B.

I norra Götaland och i Svealand är årets höstsådda arealer mindre än förra året för flertalet av grödorna och länen i området. I södra Götaland är arealerna istället lika eller något över fjolårsresultatet.

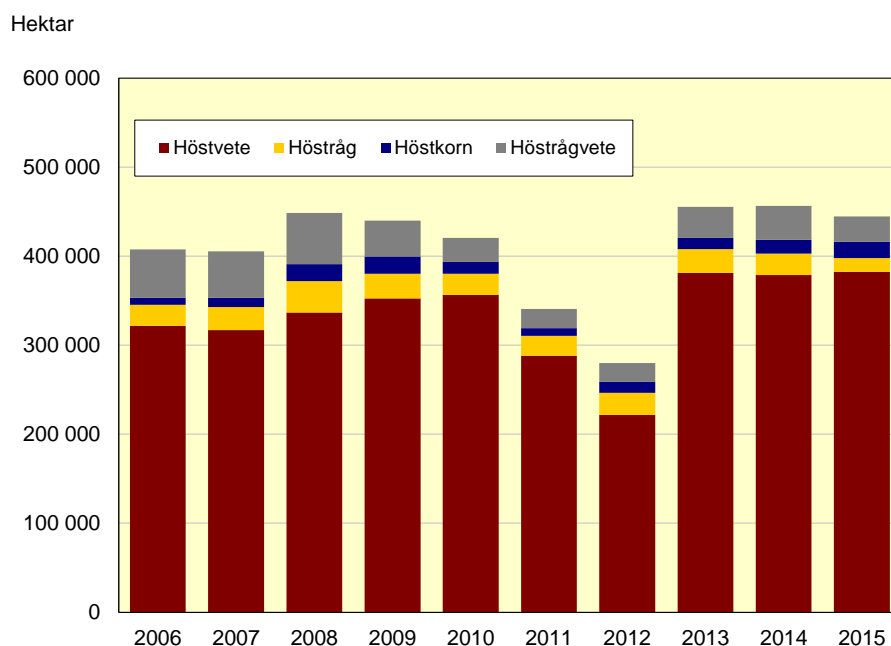
Stor höstvetearial

Höstvetete är den höstsådda grödan som det odlas mest av. På riksnivå är arealen i nivå med 2014 års areal och 18 % över genomsnittet för de senaste fem åren. Höstvetesådden har under flera år tidigare och särskilt under åren 2011 och 2012 begränsats av för mycket regn under sensommaren och hösten. Under de tre senaste åren har höstvädret tvärtom varit gynnsamt för höstsådd. Årets höstvetearial uppgår till 382 400 hektar.

Rågarealen minskade

För riket totalt är årets höstsådda rågareal 15 600 hektar, vilket är en minskning med hela 8 300 hektar. Den höstsådda rågarealen är 35 % mindre än förra hösten och 36 % mindre än genomsnittet för de fem senaste åren. För råg som normalt sås tidigare än höstvetete kan den sena skörden ha medfört tidsbrist och utbliven höstsådd.

Figur A. Höstsådda arealer av spannmål 2006–2015

Uppåtgående trend för höstkorn

Sådden av höstkorn har beräknats till 18 300 hektar, vilket är en ökning med 45 % jämfört med femårsgenomsnittet. Höstkornarealen tenderar också att vara större än föregående år, men skillnaden ligger inom felmarginalen.

Minskad odling av höstrågvede

Årets höstsådda areal av rågvete om 28 300 hektar är i nivå med genomsnittet för de fem senaste åren, men 26 % mindre än förra hösten. Den sena skörden kan ha lett till svårigheter att få tag på utsäde. Problem med gulrost under 2015 års odlingssäsong kan även ha fått en del lantbrukare att avstå från fortsatt odling av höstrågvede.

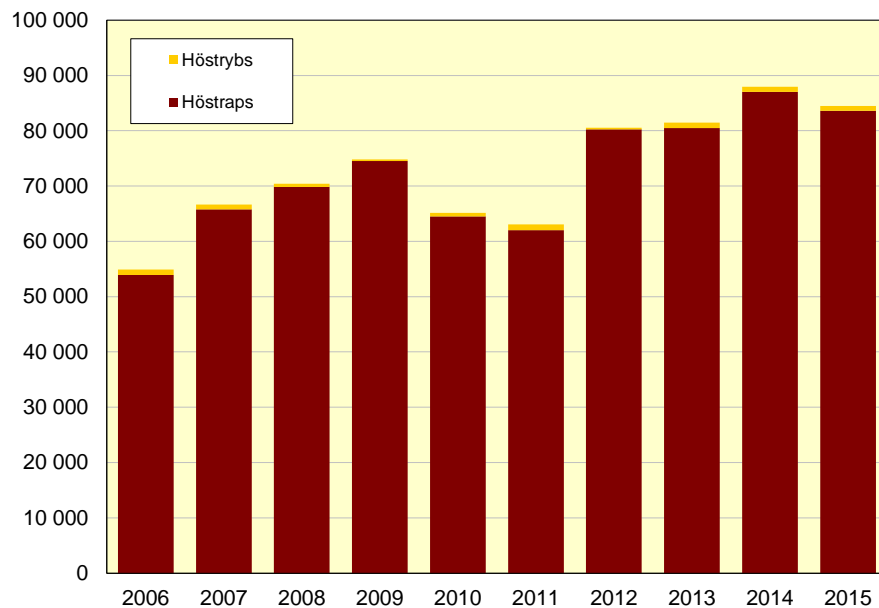
Höstrapsarealen tangerar förra årets stora areal

Sådden av höstraps blev den här hösten 83 600 hektar. Det är i samma storleksordning som förra årets stora areal och en ökning med 11 % jämfört med femårsgenomsnittet. Mer än hälften av arealen odlas i Skåne.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 900 hektar osäker.

Figur B. Höstsådda arealer av oljevaxter 2006–2015

Hektar

Ekologisk höstsådd

Den ekologiskt odlade arealen av höstsådda grödor skattas denna höst till 31 200 hektar. I tablå A redovisas de beräknade arealerna på grödnivå för 2014 och 2015.

Sådden av höstvede som ska odlas ekologiskt uppgår till 21 000 hektar, vilket är i nivå med de två föregående årens arealer och en ökning med 31 % jämfört med genomsnittsarealen för de fem senaste åren.

Den ekologiskt odlade höstrågarealen minskade med 37 % jämfört med föregående höst. För ekologiskt odlad höstrågvede var motsvarande minskning 32 %.

Sådden av höstraps som ska odlas ekologiskt uppgår till 4 600 hektar, vilket är en ökning med 1 000 hektar eller 28 % jämfört med föregående år. Förändringarna för de övriga höstsådda grödorna som ska odlas ekologiskt ligger inom felmarginalerna.

Både inom den ekologiska och den konventionella odlingen är höstvetete den höstsådda gröda som det odlas mest av. Andelen höstvetete är dock något lägre inom den ekologiska än inom den konventionella odlingen. Råg och höstrågvetete odlas tvärtom i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Östergötland och Västra Götaland är de län där det finns mest höstsådd areal som ska odlas ekologiskt, sammanlagt 7 200 hektar vardera under hösten 2015. Därefter följer i skattad storleksordning Uppsala län med 3 200 hektar, Skåne län med 2 900 hektar samt Södermanlands och Västmanlands län med 1 900 hektar.

Störst andel ekologisk höstsådd areal har Jönköpings län med 21 % av den totala höstsådda arealen. Därefter följer i storleksordning Gävleborgs och Dalarnas län med 14–15 % följt av Västmanlands, Värmlands, Östergötlands och Uppsala län med 10–12 % ekologisk höstsådd.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla ekologiskt under 2016. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå A. Höstsådda arealer avsedda att odlas ekologiskt

Gröda	Ekologisk höstsådd 2015, hektar	Medelfel, %	Ekologisk höstsådd 2014, hektar	Medelfel, %
Höstvetete	21 100	3	20 900	3
Höstråg	1 600	6	2 500	6
Höstkorn	400	7	300	10
Höstrågvetete	3 000	7	4 400	4
Höstraps	4 600	4	3 600	4
Höstrybs	500	9	500	9

Sen skörden innebar senarelagd höstsådd

Den regniga och kyliga sommaren ledde till att skörden och förberedelserna för höstsådden blev försenade på många håll i landet. Men en mild och regnfattig höst medförde sedan att höstsådden pågick till långt in i november. Det har förekommit rapporter om torkskador som gjorde att utsädet inte grodde som det skulle. Många lantbrukare har också rapporterat om problem med snigelskador i höstrapsen, vilket lett till att delar av den höstsådda rapsen har körts upp.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvetete, höstråg, höstkorn, höstrågvetete, höstraps samt höstrybs 2015. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 %, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är slutliga. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2014. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2010–2014.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2015

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2015

	Höstvetete		Höstråg			
	2015		2014	2015		2014
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	12 700	9	14 700
Uppsala	29 800	7	33 100	400	17	600
Södermanlands	23 700	6	26 500	800
Östergötlands	57 100	5	56 700	1 300	13	2 800
Jönköpings	2 300	20	2 200
Kronobergs	1 000	22	600
Kalmar	14 100	7	13 300	500	21	500
Gotlands	10 600	7	9 800	600	24	800
Blekinge	4 300	14	3 600
Skåne	112 200	4	98 200	8 600	7	10 900
Hallands	13 100	9	11 300
Västra Götalands	67 300	5	67 000	2 600	12	5 300
Värmlands	5 100	17	4 800
Örebro	11 300	8	13 900
Västmanlands	13 700	10	18 500
Dalarnas	2 700	34	3 500
Gävleborgs	1 100	26	1 200
Produktionsområden						
Götalands s. slättbygder	96 000	4	85 000	4 600	9	5 800
Götalands mellanbygder	47 300	5	40 400	4 700	10	6 400
Götalands n. slättbygder	111 700	4	112 700	3 600	9	7 700
Svealands slättbygder	92 700	3	108 200	1 600	14	2 500
Götalands skogsbygder	23 800	8	20 900	700	26	1 200
M. Sveriges skogsbygder	10 500	13	11 200
Hela riket						
2015	382 400	2	.	15 600	5	.
2014	378 900	2	.	23 900	5	.
2013	381 500	2	.	26 400	5	.
2012	221 700	2	.	24 900	5	.
2011	288 100	2	.	22 600	5	.
2010	356 700	2	.	23 600	5	.
Genomsnitt 2010–2014	325 400	.	.	24 300	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och höstrågvede 2015**2. Areas sown with winter barley and winter triticale in autumn 2015**

	Höstkorn		Höstrågvede		Areal, ha
	2015	2014	2015	2014	
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %
Län					
Stockholms
Uppsala	1 200	33
Södermanlands	300	11	..	1 500	14
Östergötlands	2 100	12	1 200	5 400	13
Jönköpings	600	28
Kronobergs	600	29
Kalmar	2 900	10	3 200	3 100	14
Gotlands	3 400	10	3 500	1 300	19
Blekinge	300	23	..	700	23
Skåne	4 800	9	4 000	5 000	11
Hallands	1 100	19	600	2 200	18
Västra Götalands	2 400	10	1 800	5 100	13
Värmlands
Örebro	1 000	23
Västmanlands	-
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden					
Götalands s. slättbygder	3 900	10	2 700	3 700	13
Götalands mellanbygder	7 400	7	8 500	5 500	10
Götalands n. slättbygder	4 000	8	2 700	7 400	11
Svealands slättbygder	1 300	9	500	3 900	13
Götalands skogsbygder	1 400	15	1 100	6 300	11
M. Sveriges skogsbygder	1 500	20
Hela riket					
2015	18 300	4	.	28 300	5
2014	15 600	6	.	38 200	4
2013	13 000	6	.	34 600	5
2012	12 500	6	.	20 700	5
2011	8 500	7	.	21 700	5
2010	13 200	5	.	26 900	5
Genomsnitt 2010–2014	12 600	.	.	28 400	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2015**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2015**

	Höstraps		Höstrybs				
	2015		2014		2015		2014
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	
Län							
Stockholms	1 500	12	1 600	
Uppsala	2 400	15	1 600	
Södermanlands	2 700	5	3 400	-	
Östergötlands	8 100	7	10 500	-	-	-	
Jönköpings	300	20	..	-	-	-	
Kronobergs	-	
Kalmar	3 900	7	4 400	-	-	-	
Gotlands	3 600	9	4 000	-	-	-	
Blekinge	1 000	16	700	-	-	-	
Skåne	45 800	4	46 300	-	
Hallands	3 300	14	1 900	-	-	-	
Västra Götalands	8 000	7	9 400	-	
Värmlands	-	
Örebro	1 500	12	1 700	-	-	..	
Västmanlands	1 200	16	1 100	
Dalarnas	-	
Gävleborgs	-	-	-	
Produktionsområden							
Götalands s. slättbygder	36 500	4	35 500	
Götalands mellanbygder	18 600	6	19 900	-	
Götalands n. slättbygder	14 500	5	18 700	-	-	-	
Svealands slättbygder	9 300	5	9 300	700	13	500	
Götalands skogsbygder	3 700	11	3 000	
M. Sveriges skogsbygder	900	20	700	-	
Hela riket							
2015	83 600	2	.	900	12	.	
2014	87 000	3	.	1 000	17	.	
2013	80 500	3	.	1 000	22	.	
2012	80 200	3	.	300	20	.	
2011	62 000	3	.	1 000	27	.	
2010	64 500	3	.	700	32	.	
Genomsnitt 2010–2014	74 800	.	.	800	.	.	

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningsspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

För den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer utnyttjas samma urval av jordbruksföretag som för undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter. Det urvalet omfattar 4 381 jordbruksföretag. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2015 ingick 3 982 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 677 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete (inklusive dinkel), höstråg, höstkorn, höstrågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i början av oktober ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000–53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 % redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet i den ordinarie undersökningen var 7,3 % och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag. I undersökningen om ekologisk höstsådd var bortfallet 7,3 %.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Under 2015 uppgick övertäckningen till 2,9 % i den ordinarie undersökningen och 1,6 % i de ekologiska.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestand. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link “Första sidan – I korta drag” above, then click on the link “Hela publikationen (PDF)”.

In connection with the survey on crop yields in 2015, information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, winter triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of almost 4 000 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1968, the survey on areas sown in the autumn has been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 %, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2014 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2015 are estimated at 529 100 hectares. The areas of autumn sown cereals are estimated at 444 600 hectares and areas of autumn sown oilseed crops are estimated at 84 500 hectares. Winter wheat is the most common autumn sown crop with 382 400 hectares.

Data on areas sown in the autumn that will be cultivated according to the system of organic farming, has been collected since 2005. The organic farming areas sown in the autumn of 2015 are estimated at about 31 200 hectares.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2015	7
2. Areas sown with winter barley and winter triticale in autumn 2015	8
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2015	9

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat

Höstrågvete	Winter triticale
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljevaxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Spannmål	Cereals